

Kestävät ja innovatiiviset hankinnat

KEINO-osaamiskeskus
muutosagentti Suvi Mäkelä

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

1

»» hankintakeino.fi

1

Mikä KEINO-osaamiskeskus?

- *Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus KEINO*
 - osa hallitusohjelman toteutusta
 - toimintaa ohjaa sekä rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriö
- **KEINO-osaamiskeskus tukee ja auttaa julkisia hankkijoita** kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittämisessä.

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

2

»» hankintakeino.fi

2

Mikä osaamiskeskus?

Kuuden organisaation muodostama konsortio,

joka tarjoaa **keinoja hankkia kestävästi ja innovatiivisesti.**

3

Päätavoitteet vuosille 2018-2021

- Lisätä kestävyystavoitetta ja innovatiivisuutta toteuttavia hankintoja Suomessa.
- Edistää julkisen hankinnan tunnistamista ja aktiivista käyttöä johtamisen välineenä.
- Auttaa hankintayksiköitä jakamaan avoimesti tietoa omista kokemuksistaan ja oppimaan toisiltaan.

4

OSAAMISKESKUS AUTTAA, KUN TARPEESI ON...

A. HANKINTATOIMEN strateginen johtaminen/kehittäminen KEINO-akatemia

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

5

»» hankintakeino.fi

5

Mikä KEINO-akatemia?

Maksuton kehitysohjelma hankintojen vaikuttavuuden johtamiseen

- Ohjelmassa valjastetaan hankinnat palvelemaan organisaation strategiaa
- Tuetaan organisaation kestävyiden ja innovatiivisuuden tavoitteita

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

6

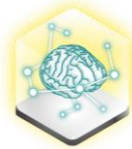
»» hankintakeino.fi

6

OSAAMISKESKUS AUTTAA, KUN TARPEESI ON...

A. HANKINTATOIMEN strateginen johtaminen/kehittäminen
KEINO-akatemia

B. HANKINTAPROSESSIEN JA –SISÄLTÖJEN kehittämisyhteistyö
KEINO-kehittäjäryhmät

Kehittäjäryhmät

- julkisista hankkijoista koostuva väliaikainen ryhmittymä, joka muodostuu yhteisten hankintatarpeiden ympärille
- keskittyvät erityisesti hankintojen valmistelu- ja suunnitteluprosessin kehittämiseen
- keskeinen osa toimintaa on hankinta-asiantuntijoiden ja -yksiköiden välisen yhteistyön ja vertaistuen lisääminen
- maksuton

Kehittäjäryhmät

o Kehittäjäryhmissä

- o voidaan toteuttaa yhteisiä ennakoivia markkinavuoropuheluja
- o luoda työkaluja ja kriteeristöjä
- o toteuttaa malleja ja luoda kokeilualustoja

o Toiminnan tavoitteena on

- o tehostaa ja tukea uusien ratkaisujen ja toimintamallien skaalautumista
- o viestiä markkinoille aito näkemys julkisten hankintayksiköiden tahtotilasta ja tarpeista
- o lisätä kestävien ja innovatiivisten hankintojen osaamista

25.5.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

9

»» hankintakeino.fi

9

KEINOn kehittäjäryhmiä vuonna 2020

RAKENTAMISEN JA INFRAN HANKINNAT

- [Pilaantuneiden maiden kunnostus \(PIMA\)](#)
- [Puhdas sisäilma](#)
- [Tilojen 24/7-hyötykäyttö](#)
- [Vähähiilinen rakentaminen](#)
- [Vähäpäästöiset kunnossapidon urakat](#)

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON HANKINNAT

- [Sairaanhoidopiirien hankinnat](#)
- [Sote-palveluiden hankinnat](#)

VESI- JA JÄTEHUOLLON HANKINNAT

- [Vesihuollon hankinnat](#)

SIVISTYKSEN JA OPETUKSEN HANKINNAT

- [Opetustoimen hankinnat](#)

LIIKENTEEN, LIIKKUMISEN JA LOGISTIIKAN HANKINNAT

- [Älyliikenne](#)
- [Vähäpäästöiset liikenteen hankinnat](#)
- [Yhdistellyt kuljetukset](#)

KAIKENLAISIA HANKINTOJA KOSKEVAT KEHITTÄJÄRYHMÄT

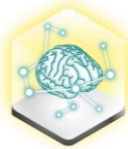
- [Alustaratkaisut ja järjestelmärajapinnat](#)
- [Hankinnoilla työllistäminen](#)
- [Kokous- ja tapahtumahallinto](#)
- [Toimintaperiaatteet sosiaalisesti vastuullisille hankinnoille](#)

Tavoitteena on viestiä markkinoille aito näkemys julkisten hankintayksiköiden tahtotilasta ja tarpeista ja hyödyntää yhteistyön myötä kasvanutta kysyntävolyymia. Julkinen sektori voi toimia merkittävänä markkinoiden avaajana uusille ratkaisuille. Kehittäjäryhmiä tunnustetaan toimijoita, jotka ovat näiden ratkaisujen potentiaalisia edelläkävijäasiakkaita.

OSAAMISKESKUS AUTTAA, KUN TARPEESI ON...

A. HANKINTATOIMEN strateginen johtaminen/kehittäminen
KEINO-akatemia

B. HANKINTAPROSESSIEN JA –SISÄLTÖJEN kehittämisyhteistyö
KEINO-kehittäjäryhmät

C. HANKKIJOIDEN alueellinen vertaistuki ja verkostoituminen
KEINO-muutosagentit

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

11

»»» hankintakeino.fi

11

Hankintojen muutosagenttien tehtävät

Kerätä ja jakaa tietoa alueen tilanteesta ja paikallisista tarpeista =

- **Kannustaa ja aktivoi** oman alueen hankintayksiköitä kestävien & innovatiivisten hankintojen tekemisessä ja strategian toteuttamisessa hankinnoilla parhaaksi katsomallaan tavalla
...Hankinta-Suomi strategian huomioiden
- **Neuvoa** alueen hankintayksiköitä kestävien & innovatiivisten hankinnoissa
 - KEINO-akatemiaan osallistuvien organisaatioiden kehittämistyöt
 - Yleistä neuvontaa
 - Yksittäisen hankinnan valmistelun sparrausta
 - Kriteeriklinikoiden aiheiden ja keissien etsimistä alueelta
- **Verkottaa** eri hankintayksiköitä ja -asiantuntijoita keskenään sekä kannustaa kehittäjäryhmiin liittymiseen sekä toimia tarpeen mukaan alueellisena kehittäjäryhmän fasilitaattorina
- **Koota esimerkkejä** kestävästä ja innovatiivisista hankinnoista omalta alueelta
...ja laatia niistä kuvaukset KEINOn yhteiseen käyttöön

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

12

»»» hankintakeino.fi

12

KEINO-muutosagentit

Jarkko Koskinen
MUUTOSAGENTTI Kanta-Häme ja
Satakunta
hankintaneuvoja, toimitusjohtaja
Jarkko.koskinen@yrittajat.fi
0400 709 622

Annemari Rantala
MUUTOSAGENTTI Kymenlaakso
hankinta-asiantuntija
Annemari.rantala@cursor.fi
040 190 2552

Marita Melikko
MUUTOSAGENTTI Kymenlaakso
hankinta-asiamies
marita.melikko@kinno.fi
040 190 2552

Matti Kortteus
MUUTOSAGENTTI Keski-Suomi
hankinta-asiantuntija
kortteus@gmail.com
040 363 2717

Susanna-Sofia Keskinarkaus
MUUTOSAGENTTI Lappi
hankinta-asiamies
susanna.sofia-keskinarkaus@yrittajat.fi
044 509 0277

Jenni Nurmi
MUUTOSAGENTTI Pohjanmaa
yrittäjä
Jenni.nurmi@reroute.fi
044 533 4716

Suvi Mäkelä
MUUTOSAGENTTI Pohjois-Pohjanmaa
hankinta-asiantuntija
suvi.makela@monetra.fi
044 703 1881

Matti Alakoskela
MUUTOSAGENTTI Etelä-Pohjanmaa
toimitusjohtaja
matti.alakoskela@thermopolis.fi
044 438 4200

Reijo Kinnunen
MUUTOSAGENTTI Keski-Pohjanmaa
yrityskemittäjä
reijo.kinnunen@kosek.fi
044 780 9240

Antti Savola
MUUTOSAGENTTI Pirkanmaa
toimitusjohtaja, asiantuntija
antti.savola@monetra.fi
041 462 6892

Kyösti Kauppinen
MUUTOSAGENTTI Kainuu
hankinta-asiamies
kyosti.kauppinen@kao.fi
044 270 4739

Ilkka Liljander
MUUTOSAGENTTI Etelä-Savo
hankinta-asiantuntija
Ilkka.liljander@mikseimikkeli.fi
044 794 5695

Anni Peltola
MUUTOSAGENTTI Etelä-Karjala
hankinta-asiantuntija
anni.peltola@lappeenranta.fi
044 835 0036

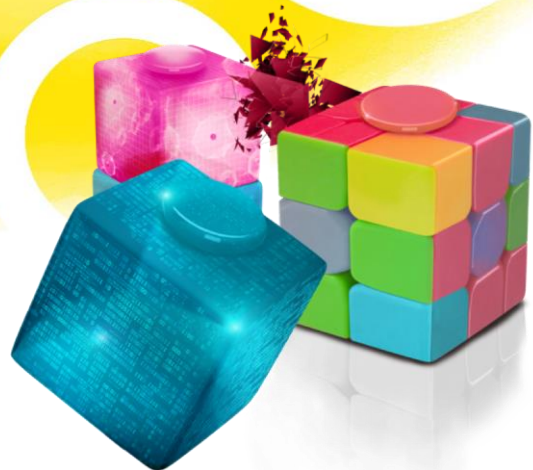
Riikka Leskinen
MUUTOSAGENTTI Varsinais-Suomi
toimitusjohtaja, asiantuntija
riikka.leskinen@valonia.fi
044 907 5995

Pentti Komssi
MUUTOSAGENTTI Uusimaa
hankinta-asiamies
pentti.komssi@yrittajat.fi
044 343 2045

13

Kestävät ja innovatiiviset hankinnat

KEINO
KESTÄVIEN JA INNOVATIIVISTEN
JULKISTEN HANKINTOJEN
VERKOSTOJEN OSAAMISKESKUS

2.6.2020

Suvi Mäkelä, Keino-muutosagentti

14

»»» hankintakeino.fi

14

Miksi kestäviä ja innovatiivisia hankintoja?

- Julkiset hankinnat vuosittain n. 35 miljardia euroa
- Julkisen sektorin rooli merkittävä
- valtava vaikutus yhteiskuntaamme ja sen tulevaisuuteen

- Suomen hallitusohjelmassa on runsaasti kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita:
 - kiertotalouden edelläkävijyys
 - hiilinielujen vahvistaminen
 - vuoteen 2035 asetettu hiilineutraalisuustavoite

Kestävät hankinnat

- **Kestävissä hankinnoissa toteutuvat kestävä kehityksen kolme keskeistä teemaa:**
 - *ympäristövastuu*
 - *sosiaalinen vastuu*
 - *taloudellinen vastuu*

- SYKEen tutkimuksen mukaan (2017) arviolta kaksi kolmasosaa suomalaisista tarjouspyynnöistä sisältää kestävyysnäkökohtia yleisellä tasolla, ja noin 40 %:ssa näkökohtia on määritelty tarkemmin.

Kestävät hankinnat

Ympäristövastuullinen hankinta

- Keskeisiä tavoitteita:
 - energia- ja materiaalitehokkuuden parantaminen
 - kasviuonekaasupäästöjen pienentäminen
 - haitallisten aineiden käytön vähentäminen
 - päästöjen vähentäminen
- Hankinnan ympäristötavoitteet ja ympäristökriteerit voivat liittyä esim:
 - uusiutuvan energian käyttöön
 - energiatehokkuuteen
 - vähähiilisyteen
 - materiaalivalintoihin
 - materiaalien kiertoon
 - jätteen määrän vähentämiseen

Kestävät hankinnat

Sosiaalisesti vastuullinen hankinta

- Tavaroiden ja palveluiden tuottamisessa kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia.
- Hankintatavoitteita ja hankintakriteerejä ovat esim:
 - esteettömyys ja saavutettavuus
 - työllisyysmahdollisuuksien ja ihmisarvoisen työn edistäminen
 - ihmisoikeuksien ja työoikeuksien noudattaminen
 - pk-yritysten osallistumisen mahdollistaminen
 - eettisen kaupan näkökulmat

Kestävät hankinnat

Taloudellisesti vastuullinen hankinta

- Huomioi julkisella sektorilla terveen kilpailun ja laillisen yrittäjyyden sekä turvaa julkisten palvelujen maksupohjan säilymistä.
- Näihin liittyviä näkökulmia ovat esim:
 - terveen kilpailun tukeminen
 - harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuminen
 - verojen ja muiden maksujen kertymistä turvaaminen

Mikä on innovatiivinen hankinta?

keskeistä on hankinnan kohteen uutuusarvo

Uutuusarvo voi ilmetä:

- Tilaajalle uutena ratkaisuna (vaikka olisi jo käytössä muissa julkishallinnon organisaatioissa tai yksityisellä sektorilla)
- Toimialalle uutena ratkaisuna (vaikka olisi jo käytössä muilla toimialoilla)
- Kansallisesti uutena ratkaisuna (vaikka olisi jo käytössä kotimaan ulkopuolella)
- Kansainvälisesti täysin uutena ratkaisuna. Tällöin tilaaja on tosiasiallisesti hankinnan kohteena olevan tuotteen tai palvelun ensimmäinen käyttäjä.
- hankinnan kohde / hankintamenettely

Innovatiivisuus

- pyritään aiempaa parempaan lopputulokseen tilaajan tai palvelunkäyttäjän kannalta
- voidaan tavoitella hankinnan sisältöä suurempaa vaikuttavuutta
- innovatiivismyönteisyys saattaa tulla hyvän toteutuksen sivu- tai lopputuotteena
- lopputuloksen parantuminen todennetaan mm:
 - asiakastyytyväisyytenä
 - laadun parantumisena
 - pienempinä elinkaarikustannuksia
 - kustannustehokkuuden parantumisena

Miksi kehittää hankintoja?

- Palvelunkäyttäjien tarpeet
- Yrityksille tärkeitä asiakasreferenssejä
 - liiketoiminta kasvaa
 - tulee työllisyysvaikutuksia
- julkinen sektori näyttämässä esimerkkiä ja edesauttaa vastuullisuustavoitteiden saavuttamista yhteiskunnassa

Mitä huomioida?

- Hyvissä ajoin viestiä yrityksille
- Markkinavuoropuhelu!
 - tilaajan tarpeista
 - markkinoilla olevista uusista vaihtoehdoista ja niiden kehittymisestä
- Keskity hankinnan valmisteluun

Seuraa osaamiskeskusta

- www.hankintakeino.fi
 - /uutiskirjetilaus
 - /ajankohtaista/tapahtumat/tulevat
 - /ajankohtaista/uutiset-artikkelit
- Sosiaalisessa mediassa Twitterissä, LinkedInissä ja Youtubessa

@hankintakeino / Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus, KEINO

Suvi Mäkelä, KEINO-muutosagentti

suvi.makela@monetra.fi

044 703 1881

»» hankintakeino.fi